

TietoMaasta

MAANMITTAUSLAITOKSEN ASIAKASLEHTI 3/2015

PAIKANNIMET KARTALLE KIELITIETEILIJÖIDEN KANSSA

**Visiona
yhteiset maastotiedot**

**Asiakkaat äänessä
organisaatiouudistuksesta**

**Maanmittauslaitos
työnantajana**

SISÄLTÖ 3/2015

- 3** PÄÄKIRJOITUS
- 4** AJANKOHTAISTA
- 6** ENTÄ JOS MAASTOTIEDOT OLISIVAT YHTEISIÄ?
Tampereella visioidaan kansallisesta tietovarannosta ja automaattisesta datankeruusta. Ratkaisukeskeinen asenne on tärkeää.
- 8** YHTEISTYÖLLÄ PAIKANNIMET KARTALLE
Maanmittarit ja kielitieteilijät ovat huolehtineet peruskarttanimistön luotettavuudesta yhdessä jo kohta kuusikymmentä vuotta.
- 12** ORGANISAATIOUUDISTUS JÄMÄKÖITTI TOIMINTAA
Maaseutuviraston Timo-Jaakko Joensuu odottaa tehdyttä organisaatiouudistukselta innovaatioita teknisellä puolella ja toimintatavoissa.
- 14** TYÖNTEKIJÄ ON TYÖPAIKKANSA PARAS MAINOSMIES
Luottamus, vapaus ja turva nousevat esiin Maanmittauslaitoksen työntekijöiden haastattelussa. Osaamiseen investoidaan myös taloudellisesti kireinä aikoina.
- 16** LYHYESTI
- 18** FAKTA OM LANDET
Samarbete ger ortnamn på kartan
Gemensamma terrängdata?
Medarbetarna är de bästa marknadsförarna för sin arbetsplats

Teemme maanmittaustoimituksia, ylläpidämme kiinteistöjä koskevia rekistereitä, tuotamme kartta-aineistoja, huolehdimme lainhuudoista ja kiinnityksistä, kehitämme tietojärjestelmiä sekä edistämme paikkatietojen tutkimusta ja soveltamista.

Maanmittauslaitoksen asiakaslehti **Tietoa Maasta**. Julkaisija Maanmittauslaitos. Päätoimittaja **Pirkko Yliselä**, toimitus **Suvi Staudinger**, **Amie Aalto**, käännökset **Maria Soininen**, ulkoasu **Pekka Jussila**, painopaikka Kirjapaino Uusimaa, Porvoo 2015. ISSN-L 1457-9367, ISSN 1457-9367 (painettu), ISSN 2242-0002 (verkkopainettu). Jakelu, osoitteenmuutokset ja tilaukset: Maanmittauslaitos, Viestintä, Ilari Räsänen, 040 503 3326, tietoaamaasta@maanmittauslaitos.fi, PL 84, 00521 HELSINKI. Kannen kuva **Riku Nikkilä**.

Osaaminen on kuin saippua

OSAAMINEN TUNTUU nykyisessä, monimutkaisessa yhteiskunnassa olevan kuin saippua: tärkeää ja liukasta. Toisinaan se tuntuu jopa liian liukkaalta ja vaikeasti hallittavalta. Ennen oli yksinkertaisempaa; kerran kääreestä kuorittu palasaippua oli ainoa ja pitkäkestoinen puhdistusväline, kuten nuorena hankittu oppi, joka kantoi koko työuran. Nykyisin sekoitamme ja täydennämme nestesaippuaa. Täyttöpullosta pumppaamme sopivan annoksen silloin kun sitä tarvitaan. Koppuraista saippuanjämää ei kukaan enää halua käyttää, ja vastaavalla osaamisella on vaivalloista selviytyä työelämässä.

Sähköpostiini kilahtaa viikoittain mainospostia, jonka perusteella hr-konsulttien kuuminta hottia ovat osaamiseen liittyvät palvelut: määrittelyt, kartoitukset, profiilit ja mittaamiset sekä kytkennät toimenkuviin ja palkkaukseen. Osaamisen hallintaan on tarjolla useita tuotteita.

Se ilahduttaa, että tarjonnassa ei ole unohdettu vuorovaikutusta. Oikeastaan koko osaamisen johtaminen on puhdasta ihmisten johtamista ja yhteistyötä. Sen maali on asiakkaiden muuttuviin odotuksiin vastaaminen sekä organisaatioiden, ryhmien ja yksilöiden pärjääminen myös tulevaisuudessa. Osaamisen hallinnan järjestelmä on parhaimmillaan tätä tukeva väline. Julkisen organisaationa me Maanmittauslaitoksessa uskomme valtiokonsernitasoiseen ratkaisuun. Toivottavasti Kieku-järjestelmä pystyy vastaamaan odotuksiimme.

Osaamiseen panostaminen on investointi, joka ei koskaan varsinaisesti valmistu – kyseessä on elinkaaren mittainen matka. Osaaminen on myös innostavaa ja tarttuvaa, jossa voi kokea palkitsevan flow-tilan ja työyhtei-

söön kehkeytyy uuden oppimisen myönteinen kierre. Osaaminen ei ole vain tietoja ja taitoa soveltaa oppimaansa vaan yhä enemmän asennetta ja tapaa toimia.

Osaamista voi ylläpitää ja kerryttää monin tavoin, joista jokainen voi valita itselleen sopivan. Toiset panostavat monivuotisiin opintoihin ja toisille sopivat räätälöidyt lyhyemmät koulutuskokonaisuudet. Tarjolla on esimerkiksi mentorointia, vierihoitoa, verkkokursseja, työssä oppimista ja näyttöjen kautta pätevyyden osoittamista.

Yksi omista suosikeistani on yhdessä tekeminen, jossa ei ole perinteisesti ollut glamouria, mutta sitäkin enemmän vaikuttavuutta. Näinä taloudellisesti tiukoina aikoina tärkeää osaamista on tehdä vähemmällä enemmän, poisoppiminen ei-tuottavista tavoista ja kokonaan tarpeettomasta osaamisesta ja tekemisestä luopuminen. Vertaisryhmät ja työkaverit ovat näissä parhaita valmentajia. Teineiltä opittu ”onks pakko”-kyseenalaistus voi olla hyödyllinen julkisen sektorin normien karsimistalkoissa.

Osaaminen avaa vain myönteisiä mahdollisuuksia. Maanmittauslaitos haluaa tarjota niitä henkilöstölleen, ja tekemisen kautta onnistumisen elämykset välittyvät myös asiakkaille ja koko yhteiskuntaan.

Tuula Manninen

Tuula Manninen toimii henkilöstö- ja talouspalveluiden johtajana Maanmittauslaitoksessa.

PÄÄ-
JOHTAJAN
BLOGISTA

PERUSOPETUKSEN VÄHENTÄMINEN VAKAVAN HUOLEN PAIKKA

Kollegani **Bengt Kjellson** Ruotsin maanmittauslaitoksesta Lantmäterietistä kävi luonani elokuun lopussa. Keskustelimme päivän verran pohjoismaisten maanmittauslaitosten toimintaympäristön muutoksista. Molemmat laitokset ovat henkilöluvultaan suuria ja monitoimialaisia valtion virastoja. Toimintaamme yhdistää paitsi kaukainen yhteinen historia myös yhteiskuntiemme samankaltaisuus. Millään tuntemallani ulkomaisella maanmittauslaitoksella ei ole niin paljon samaa kuin Lantmäterietillä on kanssamme. Meillä on sen takia meneillään useita yhteisiä toiminnan ja toimintatapojen kehittämishankkeita.

Tunnistimme erään yhteisen kummallisuuden molemmissa maissa. Niin Ruotsin kuin Suomenkin hyvinvointi perustuu osaamiseen ja koulutukseen. Koulutusjärjestelmien toimivuus ja tarpeeseen vastaaminen on ollut kaiken A ja O. Maanmittausalalla molemmissa maissa on tapahtumassa outo kehitys. Yliopistot, ammattikorkeakoulut ja vastaavat ovat hallinnoissaan itsenäisiä, ja trendi on paikoin ollut luopua perinteisistä koulutusaloista, ml. maanmittausala ja eräät savupiiputeollisuuden alat. Maanmittauksella on erityisesti valtakunnallinen merkitys. Maakuntapohjaiset korkeakoulut tai ”seksikkäisiin” toimialoihin keskittyvät opetusahdot eivät juurikaan välitä valtakunnallisuudesta koulutusaloja valitessaan. Monet ns. vanhat alat ovat kuitenkin yhteiskunnan perusinfraa ylläpitäviä toimintoja.

Olemme ajautumassa tilanteeseen, jossa työnantajan tulee vastata peruskoulutuksesta. Haloo! Ei kai tämä voi

olla sivistysvaltion – kuten Suomi ja Ruotsi – tie. Valitetavasti Lantmäteriet on jo ajautunut tilanteeseen, jossa sen pitää itse kouluttaa maanmittarit toimitusinsinööri-tehtäviin. Meillä Suomessa on sama kehitys pulpahtanut esille mm. Kokkolan maakuntamatkani yhteydessä, jossa kuulin, että tällä kertaa ruotsinkielistä AMK-opetusta ollaan taas harkitsemassa lakkautettavaksi.

Toisaalta koskaan ei molemmissa maissa ole tuotettu niin paljon väitöskirjoja maanmittaustieteistä kuin viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tutkimustuloksia on voitu siirtää paitsi yksityisen yritystoiminnan myös virastojen toimintaa hyödyntämään. Myös olemassa olevien ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden taso ja hyödynnettävyys on aiempaa selkeästi kehittyneemmällä tasolla.

Meidän on Suomessa yksityisen ja julkisen sektorin yhdessä kerrottava koulutuksesta vastaaville, ettei maanmittausalan perusopetusta pidä siirtää työnantajien vastuulle. Kyllä me pidämme huolta työntekijöidemme osaamisen säilymisestä, kunhan he ensin tulevat peruskoulutuksen saaneena työelämään.

Arvo Kokkonen

Pääjohtaja

www.maanmittauslaitos.fi/blogi

@ArvoKokkonen

KIRJAAMISHAKEMUSTEN POSTITUSOSOITTEET MUUTTUIVAT 1.10.

Jos kirjaamishakemukset, kuten lainhuotohakemukset, haluaa jatkossa toimittaa paperisena, ne postitetaan 1.10.2015 alkaen Helsingin tai Vaasan palvelupisteeseen. Toivomme kuitenkin, että hakemukset toimitetaan meille ensisijaisesti sähköisenä.

”Kirjaamisprosessi toimii sähköisesti. Työtämme helpottaa paljon, jos saamme asiakkailta tulevat hakemukset valmiiksi sähköisessä muodossa”, sanoo kirjaamispäällikkö **Sirkku Nieminen**.

”Sähköpostitse tulleita hakemuksia voi siirtää nopeasti ja turvallisesti paikasta toiseen, toisin kuin paperisia hakemuksia liitteineen. Ja kirjaamissähköpostin vastaanottamisesta tulee aina automaattinen vastaanottokuittaus.”

Sähköiset hakemukset nopeuttavat käsittelyä

Kirjaamishakemuksia tulee vuosittain reippaasti yli 200 000 kpl, joista noin kaksi kolmasosaa edelleen paperisena. Sähköiset hakemukset nopeuttaisivat käsittelyä merkittävästi.

”Kauppa- ja lahjakirjoja ei tarvitse liittää lainhuotohakemukseen. Saamme ne suoraan kaupanvahvistajilta. Kiinnityshakemukset voi myös toimittaa sähköpostitse”, Nieminen muistuttaa.

”Sähköpostin käyttö on oikeastaan vain välivaihe matkalla kohti sähköistä asiointia. Kiinteistökaupan verkkopalvelun kauttahan hakemukset tulevat jo automaattisesti vireille. Sitä kannattaisi hyödyntää. Ja me olemme aina valmiita neuvomaan ja auttamaan.”

Kirjaamislomakkeet

www.maanmittauslaitos.fi/kiinteistot/lomakkeet

Sähköiset hakemukset

kirjaamisasiat@maanmittauslaitos.fi

Paperiset hakemukset

Maanmittauslaitos
Kirjaamisasiat
PL 1010
00521 Helsinki

Maanmittauslaitos
Kirjaamisasiat
PL 3300
65101 Vaasa

Kiinnityksen ja kauppakirjan laatiminen

www.kiinteistoasiat.fi

MAAILMAN AUTOMAATTIAUTOJEN VALMISTAJAT TUNTURI-LAPPIIN TESTAAMAAN

KUVA: MAANMITTAUSLAITOS

Liikenneviraston pääjohtaja Antti Vehviläinen kehuu suomalaisviranomaisten välistä yhteistyötä. Maanmittauslaitos ja Liikennevirasto työskentelevät Aurora-hankkeen lisäksi yhdessä myös tarkentaessaan rautatiealueiden ja maanomistajien välisiä kiinteistörajoja.

TUNTURI-LAPIN Kolarin, Muonion ja Enontekiön kuntiin pyritään luomaan testimahdollisuudet, joissa esimerkiksi Google, paikkatietoyhtiö Here ja muut automaattiautojen valmistajat voivat testata, miten heidän autonsa ja järjestelmänsä toimivat haastavissa keliolosuhteissa.

Liikenneviraston pääjohtaja **Antti Vehviläinen** on mukana hankkeessa, jossa tutkitaan tulevaisuuden liikenteen automatiikkaa ja robotiikkaa. Auroraksi ristityn projektin valmisteluissa on mukana myös Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksen ylijohdaja **Jarkko Koskinen**, jota Antti Vehviläinen kutsuu Mr. Paikkatiedoksi. Projekti on suunnannäyttävä monessa suhteessa.

On eri juttu saada automaattiauto toimimaan valkoisin viivoin merkityllä asfaltilla kuin Tunturi-Lapissa. Automaattiautojen valmistajia kiinnostaa testaaminen maissa, joissa on lunta, pimeää ja kylmää.

”Vaikka projektia ei ole vielä saatu kunnolla käyntiin, on

kiinnostusta ollut jo Euroopassa, Kiinassa ja USA:ssa”, paljastaa Antti Vehviläinen. ”Jos automaattiauto toimii talvella Lapissa, se toimii kaikkialla muuallakin.”

Visiona on, että Tunturi-Lapin alustalla testattaisiin ja kehitettäisiin myös kuskittomia auroja eli automaattiauroja. Tämä asettaa paikannuspalveluille Jarkko Koskisen mukaan ”hirveän tarkkuusvaatimuksen”. ”Kuskittomat autot eivät toimi, jos kuskiton aura auraa metsässä. Aurauksen pitää noudattaa tieuraa”, Koskinen sanoo.

Projektin neljä kärkeä

Yhteistyössä tehtävällä Aurora-projektilla on neljänlaisia tavoitteita:

Digitaalinen infrastruktuurin hallinta ja väylänpito. Tavoitteena on peruskorjata ja ylläpitää tieväylää niin, että saadaan väylän, liikenteen ja liikennevälineiden välille vuoropuhelua. ”Yhteistyö Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksen ja sen huipputekniikan kanssa tuo väylänpidon digitaaliseen maailmaan”, Antti Vehviläinen sanoo.

Turvaviestit. EU:lla on direktiivi turvaviestijärjestelmästä, joka sisältää yhdeksän erilaista turvaviestiä, esimerkiksi ”eläin tiellä”. Tavoitteena on saada turvaviestit navigaattoriin, kännykkään tai tuulilasiin, jolloin tuulilasi toimisi näyttönä.

Automaattiautot eli kuskittomat autot, jotka voivat hyödyntää Tunturi-Lappiin jo rakennettua erittäin laajaa, suljettua testausverkkoa.

Mobility as a Service (MaaS) -liikenne palveluna. Liikenteeseen otetaan aivan uusi näkökulma palveluna: esimerkiksi yhdellä maksulla ja tilauksella voisi hankkia laajan kirjon liikenteen palveluja.

Yhteistyöverkko Suomen valttina

Aurora on liikenneministeriön, Liikenneviraston, Liikenteen turvallisuusviraston Trafín, Ilmatieteen laitoksen ja Maanmittauslaitoksen yhteinen projekti.

”Pitkälle kehittynyt viranomaistyö on Suomen valtava etu verrattuna moneen maahan”, toteaa Antti Vehviläinen.

Jarkko Koskinen kiittää yrityspartnereita kuten Hereä. Tunturi-Lapin kuntien isot investoinnit infrastruktuuriin mahdollistavat testaukset.

Aurora-projekti käynnistettiin maaliskuussa 2015. Projektisuunnitelma valmistuu ja projekti lanseerataan kansainvälisesti alan Ranskassa pidettävässä konferenssissa lokakuun alussa: ”SnowBox – welcome to test!”

”Viranomaiset pääsevät tässä vähällä rahalla. He rakentavat pohjan, ja yritykset, jotka tulevat testaamaan, maksavat tekniset ratkaisunsa. Viranomaiset tekevät hiekkalaatikon – vai pitäisikö tässä tapauksessa sanoa lumilaatikon – muut tuovat lelunsa”, heittää Antti Vehviläinen lopuksi.

Entä jos maastotiedot olisivat yhteisiä?

TEKSTI:

LEA KUJANPÄÄ

KUVA:

TAMPEREEN KAUPUNKI

Tampereen kaupungingeodeetti Anna Mustajoella on visio: koko Suomen yhteinen tietovaranto, jonne eri tahot tuottaisivat maastotietoja yhdessä ja josta hyötyisivät ihan kaikki.

"Kun tietoa kerran kerätään, se olisi järkevää saman tien hyödyntää kansallisesti", painottaa Tampereen kaupungingeodeetti Anna Mustajoki.

KUN ANNA MUSTAJOKEA PYYTÄÄ visioimaan, hän innostuu heti. Konenäkö? Kyllä vain! 3D-ulottuvuudessa liikkuminen? Pikkujuttu! Mutta ennen kuin menemme virtuaalimaailmaan saakka, aloitetaan nykyhetkestä. Miksi hänellä on tällainen visio?

"Kuntien virallista suunnittelun pohjakarttaa tarvitaan monenlaisten suunnittelutöiden pohjaksi. Jotta se palvelisi kansallisesti mahdollisimman hyvin paikasta riippumatta, tietojen tulisi olla yhdenmukaista", Anna Mustajoki valottaa. "Nykyinen malli, jossa kunnat ja Maanmittauslaitos pitävät yllä omia kartta-aineistojaan, on vanhentumassa. Jotain pitäisi tehdä."

Samanlaisia ajatuksia on ollut muillakin. Mustajoki on keskustellut asiasta kuntaedustajien ja Maanmittauslaitoksen työntekijöiden kanssa, jotka olivat heti ideassa mukana.

"Tällä hetkellä teemme tavallaan samaa asiaa, mutta vähän eri näkökulmasta. Jos yhdistämme voimamme, saamme verorahoille enemmän hyötyä."

ELINPIIRIN LAAJENTUMINEN VAATII ERILAISTA DATAA

Koska ihmisten elinpiirit ovat liikkumisen ja teknologisoitumisen myötä laajentuneet, myös dataa tarvitaan kuntarajoista riippumatta kaikessa toiminnassa. Mustajoki muistuttaa, että yhteistyön merkitys kasvaa ja päätöksiä tehdessä tarvitaan mukaan enemmän kuin vain oma kunta.

"Jos me teemme analyysejä erilaisesta datasta, kunnan rajat tulevat nopeasti täällä Tampereella vastaan. Ei ole enää hetkeen riittänyt, että analysoisimme ja muodostaisimme esimerkiksi bussilinjat vain oman kunnan sisällä."

ENSIMMÄISENÄ SYNYIN RAKENNUKSET

Tampereen kaupunki on jo pitkään tehnyt yhteistyötä Maanmittauslaitoksen kanssa luovuttamalla dataa, kuten esimerkiksi rakennustietoja. Anna Mustajoen mielestä olisi järkevää saada niihin tehdyt korjaukset saman tien myös valtakunnallisiin järjestelmiin ja rekistereihin.

Koska kaikki väestötiedot linkittyvät rakennuksiin, Tampereen kaupunki ja Maanmittauslaitos tarkastelivat ensiksi rakennuskohteiden dataa. Katsottiin, mihin Tam-

pereen nykyinen data taipui, ideoitiin yhdessä, ja visio alkoi saman tien näyttää mielenkiintoiselta.

Mustajoki muistuttaa, että tämä ei ole pelkästään Tampereen asia, sillä kaikki kunnat, jotka keräävät itse tietoa, hyötyisivät tavalla tai toisella valtakunnallisesta järjestelmästä.

ENNAKKOLUULOTTOMASTI ESTEITÄ KOHTI

”Ennakkoluuloton ja ratkaisukeskeinen asenne on tärkeää! Se on ainoa keino saada muutoksia. Ei pidä pelätä yrittää kokeilla uutta, koska ilman sitä mitään ei synny”, painottaa Mustajoki ja kertoo iloitsevansa siitä, että sekä kunnista että Maanmittauslaitoksesta on löytynyt innostusta ja rohkeutta. Hänen mukaansa on selvää, että kun tällaista uudistusta lähdetään tekemään, esteitä tulee, joten niitä ei kannata pelästyä.

Yhteinen kansallinen tietovaranto tarkoittaa järjestelmien päivitysprosessia, mikä tietysti maksaa.

”Mutta tämä voi olla meille myös mahdollisuus päästä eroon kalliista järjestelmistä. Joitain omia järjestelmiä varmaankin jää, mutta yhteisen tietopankin hyödyt ovat todella mittavia. Yhteistä palvelua eivät kuntarajat haittaisi.”

VISIONA AUTOMAATTINEN DATANKERUU

Pitkällä tähtäimellä kustannustehokas ratkaisu tuottaisi tietoa kolmiulotteisista reaali maailman kohteista maanpinnalla ja jopa maanpinnan alla piilossa olevista asioista, joita yhdessä ylläpidetään. Kun Anna Mustajokea pyytää kertomaan hurjimmat visionsa, hän innostuu toden teolla.

”Me emme edes tiedä, mihin kaikkea on tuloillaan! Ajatellaan esimerkiksi konenäköä, automaattista tiedonkeruuta, robotti-ilmalentoja... Jatkossa erilaisilla sensoreilla kerättävä reaaliaikainen informaatio voisi saman tien päivittyä yhteiseen tietokantaan.”

Kansallinen maastotietokanta on ikään kuin rautalanka, johon kaikki voidaan liittää ja joka on vapaasti käytettävissä ja innovoitivissa. Siitä muodostuisi muun muassa 3D-malli, jota hyödynnettäisiin esimerkiksi erilaisissa virtuaali maailmoissa.

”Manuaalisesti näin mittavaa tietoa ei voi kerätä. Automaattinen datankeruu on se juttu”, päättää Mustajoki. ■

KANSALLISEN MAASTOTIETOKANNAN HYÖTYJÄ JA HAASTEITA

”Kun kaikki yhteiskunnan perusmaastotiedot saadaan yhtenäisenä samaan tietovarantoon, se tarjoaa aivan uudenlaisen lähtöaineiston etenkin taajamiin liittyvälle suunnittelulle ja erilaisille analyyseille. Kansallinen maastotietokanta mahdollistaa osaltaan esimerkiksi automaattisen maa- ja ilmalikenteen”, sanoo Maanmittauslaitoksen johtava asiantuntija Kari-Pekka Karlsson.

Tavoitteena on, että Kansallisen maastotietokannan ensimmäinen versio valmistuu vuonna 2018. Aineistojen ylläpitäjien päällekkäisen työn väheneminen säästää sekä julkishallinnon että koko yhteiskunnan kustannuksia. Tavoitteena on saada parempilaatuisia tietoaaineistoja entistä pienemmillä työpanoksilla.

Haasteitakin löytyy. ”Yhtenäisempien tuotantoprosessien toteuttaminen monen eri toimijan yhteistyönä vaatii kaikilta joustavuutta ja yhteisesti hyväksytyyn päämäärän”, muistuttaa Karlsson.

”Esimerkiksi erilaisten kohteiden yksilöivän tunnuksen käyttöön saattaminen on ankaran työn takana. Oikean tien ja resurssien löytäminen kaikkien kesken ei ole kaikilta osin mutkatonta.”

LUOTETTAVA KUMPPANI

YHTEISTYÖLLÄ PAIKANNIMET KARTALLE

Maanmittarit ja kielitieteilijät ovat tehneet pitkään paikannimiyhteistyötä. Peruskarttanimistön luotettavuudesta on yhdessä huolehdittu kohta kuusikymmentä vuotta. Maanmittauslaitoksen nimistöaineistoa kehitetään jatkuvasti, ja tuotteet ja palvelut ovat kansalaisten, yritysten, median ja julkisten organisaatioiden vapaasti käytettävissä.

TEKSTI:
ANNE PAKARINEN

KUVAT:
RIKU NIKKILÄ

ORGANISAATIOT OVAT
TARKISTANEET KARTTANIMIÄ
SÄÄNNÖLLESTI YHDESSÄ
VUODESTA 1959.

”YK:n paikannimityössä pyritään yhtenäistämään paikannimien kirjoitusasuja”, kertoo Kielitoimiston erityisasiantuntija Sirkka Paikkala.

”YHTEISTYÖTÄ MAANMITTAUSLAITOKSEN KANSSA voi pitää hyvänä esimerkkinä vastuullisesta ja yhtäjaksoisesta viranomaisyhteistyöstä, sillä karttanimien tarkistustyötä on tehty säännöllisesti vuodesta 1959”, sanoo Kielitoimiston nimistönhuollon vastuuhenkilö, erityisasiantuntija **Sirkka Paikkala**.

Maanmittauslaitos tarkistuttaa kartoissaan ja tietopalveluissaan käytettävät suomen- ja ruotsinkieliset paikannimet ja niiden muutokset Kotimaisten kielten keskuksessa. Kielitoimiston eli Kotimaisten kielten keskuksen kielenhuolto-osaston nimistönhuoltajilla on asiantuntemuksensa lisäksi käytettävissään usean miljoonan paikannimen keruu- ja kokoelmatiedot sekä peruskarttanimistön systemaattisen tarkistuksen aikana kertynyt aineisto. Saamenkielisten nimien tarkistuksesta vastaa Oulun yliopisto Kotimaisten kielten keskuksen koordinoimana.

Paikannimillä yksilöidään luonnonpaikkoja ja kulttuuriympäristön kohteita. ”Nimet on annettu siksi, että paikoista voitaisiin puhua ja kirjoittaa. Kartoissa ja haku- palveluissa nimet taas auttavat paikkojen löytämisessä. Paikkoja ei nimetä turhan päiten, nimetyt paikat ovat

aina jollekulle tärkeitä”, sanoo Maanmittauslaitoksessa johtavana asiantuntijana työskentelevä **Teemu Leskinen**.

LUOTETTAVALLE NIMILÄHTEELLE ON KÄYTTÖÄ

Kaikessa viestinnässä on tärkeää voida puhua yksittäisistä paikoista ja kohteista täsmällisesti. ”Pelastustoimessa paikannimissä on kyse jopa ihmishengistä. Tarkistettuja nimiä tarvitaan myös alueellisten kohteiden ja hankkeiden nimeämisessä, kaava- ja haja-asutusalueiden nimistösuunnittelussa, erilaisissa viitoitus- ja opastustehtävissä sekä karttatuotannossa”, kertoo Leskinen.

Myös media tarvitsee tiedonvälityksessään luotettavaa nimilähdettä, ja paikkatiedon jatkojalostajien tuottamien karttojen ja palveluiden nimitietojen tulisi olla oikein. Toisaalta kenen tahansa on voitava helposti tarkistaa, mikä on oikea tai suositeltu tapa kirjoittaa tietty nimi.

KÄYTÖSSÄ KAKSI NIMISTÖREKISTERIÄ

Maanmittauslaitoksen nimistöaineistoa ylläpidetään nimistörekisterissä, jossa on kaksi osaa: paikannimirekisteri ja karttanimirekisteri. Paikannimirekisteri on paikannimitietojen perustietoa-aineisto, ja siihen perustuvassa karttanimirekisterissä ylläpidetään

Maanmittauslaitoksen karttojen karttanimistöt aina peruskartasta 1:25000 yleiskarttaan 1:8000000.

Paikannimirekisterissä on tiedot noin 800000 luonnonpaikasta ja kulttuurikohteesta erikielisinä nimineen. Paikalle tallennettuja ominaisuuksia ovat sijainti ja paikkatyyppi, kuten kunta, kohouma tai virtavesi, ja nimen tärkeitä tietoja sen tarkistettu kirjoitusasu ja kieli. "Yksilöivien tunnisteiden avulla paikat ja nimet voidaan kytkeä muiden organisaatioiden paikkatietoaineistoihin, jolloin kohteiden nimitietojen ylläpidon voi jopa jättää yksin Maanmittauslaitoksen huoleksi", ehdottaa Leskinen.

Karttanimirekisteri taas sisältää Maanmittauslaitoksen eri karttatuotteisiin valittujen paikannimien sijoittelu- ja typografiatiedot. Esimerkiksi kuinka monta kertaa, missä kohdissa, ja millä tekstikoolla joen nimi esitetään pitkin jokivartta.

NIMISTÖTIEDOT VAPAASTI KÄYTETTÄVISSÄ

Kun Maanmittauslaitos avasi nimistöaineistonsa vapaaseen käyttöön vuoden 2011 alussa, aineiston hyödyntäjien määrä kasvoi erittäin voimakkaasti. Ahkeralle käytölle on toinenkin selitys. Aalto-yliopiston maastotietojen vaikutavuutta selvittäneen tutkimuksen haastatteluissa paikannimitiedot arvioitiin Maanmittauslaitoksen tärkeimmiksi maastotiedoiksi.

Maanmittauslaitos tarjoaa nimitiedot itsenäisinä rajapintapalveluina ja tiedostotuotteina. Lisäksi karttanimistöt ovat osa Maastotietokannan ja pienimittakaavaisten karttatietokantojen aineistotuotteita. Nimistön kyselypalvelu on jatkuvasti päivittyvä maksuton WFS-rajapintapalvelu, jonka rajapintatuotteet palvelevat monenlaisten verkkosovellusten paikannimi- ja karttanimitarpeita. Lisäksi rajapintatuotteita vastaavat GML-tiedostot voi ladata ilmaiseksi Avomien aineistojen tiedostopalvelusta. Suunnitelmissa on julkaista paikannimirekisterin aineisto myös linkitettyinä tietona. ■

www.maanmittauslaitos.fi/digituotteet/nimisto

YK TEKEE PAIKANNIMITYÖTÄ

Maanmittauslaitoksen ja Kotimaisten kielten keskuksen asiantuntijat ovat 1960-luvulta lähtien osallistuneet aktiivisesti kansainväliseen nimistöhuoltotyöhön YK:n paikannimiasiantuntijaryhmässä (United Nations Group of Experts on Geographical Names, UNGEGN). 2000-luvulla Suomea ovat edustaneet ja Suomessa tehdystä paikannimityöstä raportoineet Sirkka Paikkala Kotimaisten kielten keskukselta ja Teemu Leskinen Maanmittauslaitoksesta.

Varsinaisia päätöslauselmakonferensseja pidetään viiden vuoden välein. Niiden välillä työ on arkista asiantuntijatyötä UNGEGNin alueellis-kielellisissä jaostoisissa ja teknisissä työryhmissä. "Sirkka seuraa erityisesti paikannimien standardoinnin hallinnollisia, kielellisiä ja kulttuurisia kysymyksiä ja minä tietotekniikan soveltamista nimistö-tietojen käsittelyssä ja jakelussa", kertoo Leskinen.

YK:n paikannimityön päätarkoituksena on paikannimien kirjoitusasujen yhtenäistäminen kansainvälisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen helpottamiseksi. "Pyrkimyksenä on saada kansallisesti vahvistetut nimet maailmanlaajuiseen käyttöön sellaisenaan tai yhteisesti hyväksytyllä tavalla kirjoitusjärjestelmästä toiseen muutettuina", Paikkala kertoo.

Kansallisen standardoinnin edellytyksenä YK pitää päätösvaltaisen nimiauktoriteettielimen sekä vastaavan lainsäädännön perustamista. "Suomi on ainoa Pohjoismaa, josta ne vielä puuttuvat, ja Euroopassakin harvojen joukossa", Paikkala kertoo. Nyt on Suomessakin herätty asiaan. "Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama virkakielityöryhmä julkaisi 2014 Hyvän virkakielen toimintaohjelman. Viranomaisviestintään liittyvänä konkreettisena esityksenä on paikannimilain säätäminen perinnäisen paikannimistön käytön, uuden nimistön suunnittelun sekä nimistön rekisteröintivastuiden selkeyttämiseksi", työryhmän nimistöasiantuntijana toiminut Paikkala kertoo.

Sirkka Paikkala YK:n päämajan edessä New Yorkissa

KUVA: TEEMU LESKINEN

Organisaatiouudistus jäməköitti toimintaa

”Työteon kannalta sähköpostin loppuosalla ei ole merkitystä”, toteaa Maaseutuviraston Timo-Jaakko Joensuu.

TEKSTI:

KATRI ISOTALO

KUVA:

TUUKKA KIVIRANTA

Mavin Timo-Jaakko Joensuu odottaa organisaatiouudistukselta innovatiivisuutta niin teknologioissa kuin toimintatavoissakin. ”Toivon, että laaja kokemuspohja auttaa löytämään entistä parempia tapoja toimia erityisesti isoissa hankkeissa.”

KUN MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUKSEN TIETOPALVELUKESKUKSEN (Tike) tietotekniikkapalvelut ja Geodeettinen laitos yhdistettiin Maanmittauslaitokseen vuoden 2015 alussa, tavoitteena oli, että asiakkaiden suuntaan mikään ei välittömästi muutu. Tässä tavoitteessa on Tiken entisten asiakkaiden mielestä onnistuttu.

"Tietojärjestelmien kehittäminen on jatkunut kuten ennenkin", toteaa Maaseutuviraston johtava tietojärjestelmäasiantuntija **Timo-Jaakko Joensuu**. "Joitakin henkilövaihdoksia uudistuksen yhteydessä tapahtui, mutta päävastuulliset henkilöt ovat säilyneet samoina. Meille on tärkeintä, että työ jatkuu. Sillä ei ole merkitystä, minkä organisaation sähköpostiosoitetta käytetään."

Sen verran organisaatiouudistus asiakkaalle todellakin näkyi, että kaikki uuden Maanmittauslaitoksen sähköpostit tulevat yhteisestä maanmittauslaitos.fi-osoitteesta. Tukipalveluiden keskittäminen laitoksen sisällä tehostaa toimintaa, mutta ei näy suoraan asiakkaalle.

Lisää ryhdikkyyttä

Maanmittauslaitokseen perustettiin vuoden alussa Tietotekniikan palvelukeskus, kutsuanimeltään Mitpa, joka hoitaa maa- ja metsätalouden hallinnonalan IT-palvelutehtäviä. Maaseutuviraston rinnalla sen suurimpia ja pitkäaikaisimpia asiakkaita on Elintarviketurvallisuusvirasto Evira.

Eviran tietohallintojohtaja **Johanna Knekt** kiittelee organisaatiouudistuksen ammattimaista läpiviientä.

"Muutos ei näkynyt palvelutuotannossa millään lailla. Yhdistymisen jälkeen muutos on näkynyt myönteisenä jämmäkytenä. Esimerkiksi sopimusten eteenpäinviemiseen ja tehtävien seurantaan on jo saatu ison talon hiottujen toimintatapojen mukanaan tuomaa ryhtiä", Knekt jatkaa.

Sekä Eviran että Maaseutuviraston kanssa tehtävässä yhteistyössä korostuu nyt sähköinen asiointi. Evirassa sitä ollaan lisäämässä sekä eläinlääkäreille tarkoitettuun eläinlääkinnän Elvi-järjestelmään sekä eläintenpitäjien EPR-järjestelmään. Elvin kautta esimerkiksi sirkus voi hakea viranomaisilta lupaa tai jättää ilmoituksen toiminnastaan verkossa. Viranomaisyhtä tehostetaan rakentamalla siementarkastukseen mobiilikäyttöliittymä, jotta valvontakäynnin tiedot voidaan kirjata järjestelmään jo paikan päällä.

Yksi lähivuosien suurimpia haasteita on Eviran teknologia-alustan uusiminen sopimuskauden tullen päätökseen.

Uusi Hyrrä Maaseutuvirastolle

Timo-Jaakko Joensuu vastaa Maaseutuviraston uudesta tekeillä olevasta Hyrrä-järjestelmästä. Sen teknisestä toteutuksesta vastaa Mitpa. Hyrrä-palvelun kautta voi hakea sähköisesti maataloilta tarkoitettuja

investointitukia, nuoren viljelijän aloitustukea sekä maaseudun yritys- ja hanketukia vaikkapa maatalomajoituksen kehittämiseen tai nuorisoseurantalokunnostukseen.

Järjestelmän valmistelu ohjelmakaudelle 2014–2020 aloitettiin vuonna 2012. Edellisellä ohjelmakaudella tukihakemukset jätettiin paperilla, ja tukipäättösten käsittelijän oli siirrettävä tiedot järjestelmään käsin.

Sähköinen tukihaku avattiin maaliskuussa 2015 neuvontaorganisaatioille maatilojen neuvontakorvauksen hakemiseksi. Kaikkien hakijoiden käyttöön palvelu saatiin kesän aikana. Keväällä saatiin myös arkistolaitokselta lupa sähköiseen arkistointiin siirtymiselle. Maatalousinvestointihakemuksista yli 60 prosenttia on tähän mennessä jätetty sähköisesti. Yritys- ja hanketukien osalta sähköinen prosentti on lähes 80.

Maaseutuvirasto tekee tiivistä yhteistyötä Maanmittauslaitoksen kanssa myös suurimman tietojärjestelmänsä, viljelijätukijärjestelmän kanssa.

"Käyttäjämäärän ohella merkittävin ero näiden kahden järjestelmän välillä on toiminnan aikataulu. Viljelijätukia haetaan vuosittain tietyllä aikataululla. Hyrrän kautta toimeenpantavien tukien osalta toiminta-aika on koko seitsemän vuoden mittainen rahoituskausi", Joensuu selvittää.

Asiakkaat odottavat hyötyjä

Organisaatiouudistuksen nyt päätökseen saadulle vaiheelle oli asetettu kolme tavoitetta. Sen lisäksi, että toiminnan tuli jatkua asiakkaiden suuntaan siirtymävaiheessa kuten ennenkin, paikkatiedon tutkimus ja kehitys haluttiin omaksi erottuvaksi yksiköksi ja tukipalvelut tuli keskittää siten, että eri alojen asiantuntijat pääsevät keskittymään entistä paremmin omiin tehtäviinsä. Nämä kaikki tavoitteet saavutettiin yhdistymisestä Maanmittauslaitoksessa vastanneen **Ari Tellan** mielestä hyvin.

Sekä **Johanna Knekt** että **Timo-Jaakko Joensuu** odottavat organisaatiouudistuksen tuovan arjessa näkyviä hyötyjä asiakasorganisaatioille.

Joensuu odottaa innovatiivisuutta niin teknisellä puolella kuin toimintatavoissakin. "Tietojärjestelmähankeissa ei ole yhtä oikeaa tapaa tehdä työtä. Ehkä tulevaisuudessa löydämme laajaa kokemuspohjaa hyödyntäen entistä parempia tapoja toimia isoissa hankkeissa."

Johanna Knekt odottaa hyötyjä myös Maanmittauslaitoksen paikkatieto-osaamiselta. "Sellaisia asioita ei oikein osaa pyytää, joita ei tunne. Toivon, että Maanmittauslaitos osaa tarjota meille monipuolisia mahdollisuuksia paikkatiedon hyödyntämiseen."

Myös Maanmittauslaitoksen tavoitteena on tärkeitä osaamista ja toimintatapoja uusien innovaatioiden synnyttämiseksi. ■

Työntekijä on työpaikkansa paras mainosmies

TEKSTI:
SARI PUTKONEN

KUVA:
MAANMITTAUSLAITOS

Yrityksen brändin rakentamisessa saatetaan käyttää apuna mainostoimistojen luovia kykyjä. Sen sijaan työnantajakuva ei voi ostaa. Se muodostuu siitä, mitä työntekijät kertovat kentällä kiertäessään, somessa surfatessaan ja ystäville puhuessaan.

SASTONJOHTAJA JARI REINI Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksesta luennoi Aalto-yliopistossa yksikkönsä viimeisimmistä kehittämishankkeista, kuten kolmiulotteisista kartoista. Tilusjärjestelytekniiko ja luottamusmies **Matti Mäensivu** Porin palvelupisteestä kertoo joustavasta työajasta ja mahdollisuudesta tehdä töitä etänä.

”Työ on melkein kuin harrastus”, Reini toteaa ja tunnustaa lähtevänsä innoissaan aamuisin töihin.

Mäensivulta ei kauaa kestä työpaikkansa hyvien puolien löytäminen. Parannettavaakin löytyy hakeamalla, mutta kun pikkuasioita ei kuulemma viitsisi mainita.

Jos tutkimuksia on uskominen, tämä on se paras tapa luoda hyvää työnantajakuva – siis ihan vaan olemalla hyvä työnantaja, josta kertoo mielellään ja tarjoamalla työpaikan, jossa tehtävästä työstä voi olla ylpeä.

Valtio työnantajana kantaa kuitenkin myös vanhahtavan leimaa. Reinikin muistaa, että hakiessaan valtiolle töihin viitisen vuotta sitten hänellä oli joi-tain ennakkoluuloja valtiotyönantajaa kohtaan, mutta ne hälvienivät työpaikkahaastatteluissa. ”Totesin, että täällähän tehdään todella jännittäviä asioita.”

Hyvä maine leviää työntekijöiden myönteisten kokemusten mukana. ”Mehän se mainos ollaan, kun me kerrotaan työstämme”, Reini tiivistää. Sama pätee tyytymättömään työntekijään – päinvastaisella tavalla.

LUOTTAMUS

Mitä asioita Mäensivu ja Reini arvostavat työnantajassaan? Helsingissä työskentelevä Reini tiivistää vastauksensa sanaan luottamus. Myös ulkomailla työskennellyt ja yhä edelleen kansainvälisiä asioita hoitava Reini toteaa, että esimerkiksi Euroopassa oli

usein paljon autoritaarisempaa, työaika oli 8.00–16.00 eikä johtajien puheillekaan menty ihan noin vain.

Soitan Poriin ja kysyn Mäensivulta samaa asiaa: ”Merkittävin juttu on se, että työntekijään luotetaan. Työt voi sekä suunnitella että toteuttaa itsenäisesti. Tämä on iso asia työntekijän kannalta.” Heti perään Mäensivu huomauttaa, että totta kai vapautteen liittyy vastuu, eli oletetaan, että työntekijät hoitavat tehtävänsä hyvin.

VAPAAUS

Luottamus työntekijään näkyy monissa työaika ja -paikkaa koskevissa uudistuksissa, kuten toimitilauudistuksessa, joustavassa työajassa sekä mahdollisuudessa tehdä osa töistä etätöinä.

Joustava työaika saa Reiniltä kiitosta: ”Työntekijä voi rytmittää työpäivän itselleen sopivaksi. Minä olen aamuvirkku ja tulen töihin useimmiten jo aamu-seitsemäksi. Jollekin toiselle sopii paremmin kello puoli yhdentoista aamut ja hän tulee silloin. Lisäksi meillä on pienten lasten vanhempia, ja jos tarve on, niin keskellä päivää voi myös pitää taukoa.”

Maanmittauslaitoksessa arkea on monipaikkaiseksi kutsuttu työ, jossa töitä voi tehdä toimistossa, maastossa tai kotona. ”Työntekijä merkitsee sähköiseen kalenteriin, missä tekee työtä, ja yhteydenpito hoidetaan videolaitteilla”, Reini kuvailee.

”Kaikki tähän on tavallaan jatkumoa taksa-maanmittariajalle, jolloin kukin maanmittari hoiti itsenäisesti oman työnsä”, toteaa Mäensivu.

Maanmittauslaitoksessa toteutetaan parhaillaan myös toimitilauudistusta, jossa omat työpisteet poistuvat. Uudistus on molempien miesten mielestä osa työnteon tapojen nykyaikaistamista.

”Uudistukset ovat mielestäni olleet onnistuneita. Porissa ollaan näihin tosi tyytyväisiä”, Mäensivu summaa.

Merkittävin juttu on se, että työntekijään luotetaan.

Maanmittauslaitoksen nykyaikaiset työaika- ja työpaikkakäytänteet saavat Jari Reiniltä kiitosta. "Ei meillä ole kellokortteja. Kukin tekee itse työaikakirjauksensa tehtyjen tuntien mukaan."

TURVA

Maanmittauslaitoksessa on viety läpi muutamassa vuodessa kaksi isoa organisaatiomuutosta. Samaan aikaan valtionhallinnossa on ollut säästökuuri, myös Maanmittauslaitoksessa.

"Minä työskentelen maastossa tilusjärjestelytoisissa. Meihin säästöt eivät ole juuri vaikuttaneet, kiitos aiemmin tehtyjen fiksujen päätösten. Maanmittauslaitos on ollut itse aktiivinen oman organisaationsa ja työskentelytapojen kehittäjänä. Muutokset ovat koskeneet enemmän tukitoiminnoissa työskenteleviä, joilla työtehtävät ja jopa organisaatiot ovat saattaneet vaihtua", Mäensivu pohtii.

Reini toteaa, että Maanmittauslaitoksen Paikkatie-tokeskuksessa säästöjä haetaan työntekoa tehostamalla ja projekteja priorisoimalla. "Emme voi olla kaikissa projekteissa mukana. Valitsemme tärkeimmät ja teemme ne kunnolla."

Henkilöstö- ja talouspalveluiden johtaja **Tuula Manninen** korostaa sitä, että Maanmittauslaitoksessa on perinteisesti haluttu huolehtia työntekijöistä sekä hyvinä että huonoina aikoina. Esimerkiksi

henkilöstövähennykset on voitu hoitaa eläköitymisen kautta.

"Lisäksi panostamme osaamiseen. Vaikka on taloudellisesti kireät ajat, osaamisen kasvattamiseen kannattaa investoida. Siitä ei ole järkevää säästää", Manninen painottaa.

Harvemmin tulee ajatelleeksi, että valtion vankka hallinto on työntekijän turva. "Tietää, että palkat, lommat, sairauspäiväasiat ja muut vastaavat hoidetaan oikein. Esimerkiksi ulkomailla ja joissain pienemmissä yrityksissä asia ei ole ollut ihan yhtä itsestään selvää", Reini muotoilee.

VIELÄ YKSI JUTTU

Lopuksi Reini innostuu mainostamaan Maanmittauslaitoksen kansainvälistä kanssakäymistä. "Emme työskentele vain omalla pienellä hiekkalaatikolla, vaan olemme mukana kansainvälisessä yhteistyössä. Verkostoja on maailmalla laajasti. Käymme konferensseissa, kuulemme väliajoilla ne tärkeimmät uutiset. Tämä on mielenkiintoista!" ■

FIKSUSTI YHDESSÄ PAIKKATIETOMARKKINOILLA

Paikkatietoalan ammattitapahtuma Paikkatietomarkkinat pidetään 3.–4. marraskuuta Messukeskuksen Kokoustamossa Helsingissä. Maanmittauslaitoksen järjestämässä tapahtumassa kuulet, mitä paikkatietoa on tänä päivänä tarjolla ja miten hyödynnät sitä parhaiten – vaikkapa päätöksenteon tukena.

Tämän vuoden teema on ”fiksusti yhdessä”, ja seminaariohjelmassa pohditaan uusia yhteistyön muotoja. Yhteistyötä tehdään parhaillaan esimerkiksi kansallisen maastotietokannan luomiseksi.

Uusille innovaatioille tarjotaan puheenvuoro Startup-torilla. Tule mukaan inspiroitumaan ideoista ja keksinnöistä! Tilaisuudessa esitellään paikkatietoa hyödyntäviä sovelluksia tai palveluja.

Tapahtumassa on myös hyvä mahdollisuus verkostoitua alan ammattilaisten kanssa. Näyttelyssä ja näytteilleasettajien tietoisuissa ovat esillä paikkatietoalan merkittävimmät toimijat, tuotteet ja palvelut.

Paikkatietomarkkinoille on vapaa pääsy. Tutustu ohjelmaan ja ilmoittaudu etukäteen kävijäksi tapahtuman verkkosivuilla.

www.paikkatietomarkkinat.fi

ILMAKUVAUS- JA LASERKEILAUSKAUSI ONNISTUI SITTEENKIN

Kevään ja kesän erityisen haastavista sääolosuhteista huolimatta lähes kaikki suunnitellut alueet on saatu laserkeilattua ja kuvattua.

Ilmakuvaus- ja laserkeilauskauden suunniteltiin tehtävän lähes 120 000 neliökilometrin verran. Laserkeilausten tavoitemäärä on runsaat 70 000 neliökilometriä. Suurin osa ilmakuvaus- ja laserkeilauslennoista saatiin suoritettua kevään sijaan poikkeuksellisesti vasta loppukesällä.

Tämän vuoden ilmakuvat sekä laserkeilausaineistot ovat saatavilla Maanmittauslaitoksen eri verkko- ja latauspalveluista keskimäärin vuoden loppuun mennessä.

Ilmakuvaus- ja laserkeilausindeksit

www.maanmittauslaitos.fi ▶
ammattilaisille ▶ maastotiedot ▶ kaukokartoitus

Kuuntele radiokeskustelu maanomistuksesta

Maanmittauslaitoksen pääjohtaja **Arvo Kokkonen** vieraili 21. syyskuuta Yle Radio 1:ssä keskustelemassa maanomistuksesta **Roman Schatzin** Maamme kirja -ohjelmassa.

Keskustelussa pohdittiin muun muassa maanomistuksen historiaa ja nykypäivää, sekä mitä maanomistus suomalaisille merkitsee. Tutkijatohtori **Petri Talvitie** toi toisena keskustelijana historiallista näkökulmaa siihen, miten maanomistus ja käsitykset siitä ovat Suomessa muovautuneet.

Kuuntele radiokeskustelu

areena.yle.fi/1-2931138

MERKITTÄVÄ TUTKIMUSRAHOITUS 3D-DIGITALISOINNIN KEHITTÄMISEEN

Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksen vetämä tutkimusryhmä on saamassa Suomen Akatemialta tutkimusrahaa uusien teknologioiden kehittämiseksi kaupunkien, metsien ja väylien 3D-digitalisointiin. Hankkeessa tutkitaan muun muassa sitä, miten ajantasaisia kolmiulotteisia karttoja voidaan tuottaa.

”Kansalaiselle tämä hanke tulee tavoitteiden mukaan näkyväksi esimerkiksi toimivampana kaupunkiympäristönä, tuottavampana puunkorjuuna ja ajantasaisempana ajoväylien kunnossapitona”, kertoo hanketta Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksessa johtava professori **Harri Kaartinen** (kuvassa).

Hankkeessa yhdistyvät uusin maanmittaustekniikka, robotiikka ja automaatio sekä tietotekniikan uudet laskentamenetelmät. Näiden alojen kansalliset ja kansainväliset huippuasiantuntijat ovat mukana hankkeessa.

Hanke on yksi kuudestatoista

Suomen Akatemian strategista tutkimusrahaa saaneesta hankkeesta, joiden kesken jaetaan 52,5 miljoonaa euroa vuosina 2015–2017.

NIMITYKSIÄ

Tekniikan tohtori **Harri Kaartinen** on nimitetty 5 vuodeksi tutkimusprofessoriksi Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskukseen 1.10.2015 alkaen. Kaartinen vetää Suomen Akatemian strategisen tutkimuksen rahoituksen saanutta hanketta ”Osaamis pohjainen kasvu 3D-digitalisaation, robotiikan, paikkatiedon ja kuvankäsittelyn sekä -laskennan yhdistetyssä teknologiamurroksessa”.

Paikkatietokeskuksen Kaukokartoituksen ja fotogrammetrian osastoa johtava professori **Juha Hyyppä** on kutsuttu Upsalan yliopiston kunniatohtoriksi hänen ansioistaan laserkeilausmenetelmien kehittäjänä metsäarvioinnissa. Kunniatohtoriksi nimittäminen tapahtui vuosittaisen tohtoripromootion yhteydessä Upsalassa 3.10.

Professori **Markku Poutanen** Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksesta valittiin EUREF-komission puheenjohtajaksi 5.6.2015. EUREF (European Reference Frame) on eurooppalaisten valtioiden yhteisö, joka määrittelee ja ylläpitää eurooppalaista koordinaattijärjestelmää ja seuraa, että kansalliset järjestelmät ovat keskenään yhteensopivia.

KIINTEISTÖKAUPPATILASTO: OMAKOTITALOJEN MYYNTI PIRISTYI ALKUVUONNA

Omakotitalokauppojen määrä nousi kahdeksan prosenttia edellisvuoden alku-puoliskoon verrattuna, mutta rakentamattomien omakotitonttien myynti sakkaa.

1.1.–30.6.2015 tehtiin 28 400 kiinteistökauppaa, mikä on kaksi prosenttia vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona. Nyt rahaa käytettiin 4,3 miljardia euroa, mikä on yhdeksän prosenttia enemmän kuin viime vuonna.

Omakotitalon mediaanihinta kaava-alueilla oli Espoossa 454 000 euroa. Helsingissä omakotitalo maksoi 378 000 ja Vantaalla 342 000 euroa.

Rantaan rajoittuvan lomamökin hinta nousi vuoden aikana kaava-alueilla (yleiskaava- tai ranta-asemakaava-alue) kahdeksan prosenttia mediaanihinnan ollessa 117 500 euroa. Kalleinta oli Uudellamaalla, jossa kaava-alueilla sijaitsevat rantamökit maksoivat keskimäärin 229 000 euroa.

www.maanmittauslaitos.fi/kauppahintatilastot

ASIAKASPALVELUA VIDEOON VÄLITYKSELLÄ

Maanmittauslaitoksen asiakaspalveluun voi ottaa yhteyttä nyt myös videolla. Videopalvelua voi käyttää laitteilla, joissa on web-kamera ja mikrofoni. Palvelu on vasta testikäytössä ja sen yhteystiedot, ohjeet ja tarkemmat palveluajat selviävät verkkosivuiltamme.

”Videoyhteydellä on helppo hoitaa vaikka kotisohvalla istuen samoja asioita kuin palvelupisteessämme paikan päällä. Asiakaspalvelijamme voivat näyttää videon välityksellä kuvaruudulta esimerkiksi rekisteriaineistoa, karttamateriaalia tai hakemuslomakkeita, mikä helpottaa asian hoitamista”, kertoo kehityspäällikkö **Aaro Mikkola** Maanmittauslaitoksesta.

Ensimmäisellä yhteydenotokerralla koneelle on asennettava ilmainen lisäosa, jotta videoyhteys toimii.

Palvelu toimii ilman ajanvarausta. Mikäli yhteys on varattu, voi joutua jonotamaan hetken. Videopuhelun jälkeen kannattaa antaa palautetta verkkosivulta löytyvän lomakkeen kautta.

Testikokemusten ja saadun palautteen perusteella arvioidaan, otetaanko tämä uusi palvelumuoto pysyvästi asiakaspalvelun käyttöön vuoden 2016 aikana.

www.maanmittauslaitos.fi/videoneuvonta

PAIKKATIE TOKESKUS MUKAAN KEHITTÄMÄÄN SHANGHAI TA ÄLYKKÄÄ KSI KAUPUNGI KSI

”Paikkatietokeskuksen osaamista voidaan käyttää Shanghaissa, Kiinassa ja koko maailmassa”, sanoo Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksessa vierailleen suuren shanghailaisdelegaation johtaja, Shanghai tietotekniikan hankintapäällikkö **Zhang Hua Jang**.

Paikkatietokeskus esitteli delegaatiolle osaamistaan elokuussa Suomessa. Delegaatio koostui julkishallinnon, yritysten ja tutkimuslaitosten edustajista.

Shanghaissa on 25 miljoonaa asukasta ja noin viisi miljoonaa tilapäistä

työntekijää. Se on Kiinan finanssikeskus samoin kuin modernin teollisuuden ja logistiikan keskus, joten shanghailaisten kiinnostuksella on merkitystä.

Kiinnostuksen kohteita olivat erityisesti liikkuva karttoitus, sisätilapaikannus ja siihen liittyvä tiedonkeruu, kaupunkien kolmiulotteinen mallintaminen ja monipistetunnistus (multi-touch).

Vieraisiin teki vaikutuksen se, että Paikkatietokeskuksen henkilöstöstä 10 prosenttia on kiinalaisia. Esitykset olivat osin kiinaksi ja loput tulkattiin omasta takaa.

TAPAHTUMISSA TAVATAAN

Paikkatietomarkkinat

Helsingin Messukeskuksessa
3.–4.11.2015

Metsämessut

Helsingin Messukeskuksessa
6.11.–8.11.2015

NextStep

Kaapelitehdas, Helsinki
11.–13.11.2015

Studia-messut

Helsingin Messukeskuksessa
1.–2.12.2015

Maanmittauspäivät 2016

Jyväskylässä
8.–9.3.2016

ASIAKIRJAT SÄHKÖISESTI SAATAVILLA KANSALAISEN ASIOINTILILLÄ

Toukokuusta lähtien Maanmittauslaitoksen henkilöasiakkaat ovat voineet saada maanmittaustoimitusten asiakirjat sähköisinä Kansalaisen asiointitilin kautta. Palvelusta on noin puolen vuoden käytön aikana saatu hyvää palautetta, mutta tarvetta kehittämisellekin on löytynyt.

”Palvelussa pääsee käsiksi sellaiseenkin toimitukseen liittyvään materiaaliin, jota ei välttämättä automaattisesti lähetetä asiakkaalle postitse – esimerkiksi toimituspöytäkirjoihin”, kertoo Maanmittauslaitoksen kehityspäällikkö **Jani Hokkanen**.

”Laskut ja kutsut toimituskokouksiin lähetetään Asiointitili-asiakkaille myös postitse. Moni on kuitenkin ollut tyytyväinen, kun kutsut ilmestyvät Asiointitilille nopeammin kuin postiluukusta, ja ilmoitus kutsun saapumisesta tulee kännykkään tai sähköpostiin. He ovat näin voineet heti järjestää kokoukselle tilaa kalenteriin.”

Asiointitilin toiminnoissa on jo havaittu myös parantamisen varaa. Asiakirjoja on jäänyt lukematta, minkä seurauksena niistä lähtevien ilmoitusten informatiivisuutta on parannettu.

www.maanmittauslaitos.fi/asiointitili

SAMARBETE GER ORTNAMN PÅ KARTAN

Lantmätare och språkvetare har samarbetat länge för att få ortnamn på kartan. Vi utvecklar Lantmäteriverkets ortnamnsdatamaterial hela tiden och våra produkter och tjänster är fritt tillgängliga för allmänheten, företag, medier och offentliga organisationer.

”SAMARBETET MED LANTMÄTERIVERKET kan ses som ett gott exempel på ett ansvarstagande och kontinuerligt samarbete mellan myndigheter, eftersom vi granskat kartnamn regelbundet sedan år 1959”, säger specialforskare **Sirkka Paikkala** som ansvarar för namnvård vid Institutet för de inhemska språken (Språkinstitutet).

De finsk- och svenskspråkiga ortnamn som används på Lantmäteriverkets kartor och i informationstjänster och ändringar i dessa namn granskas vid Språkinstitutet. Namnvårdarna vid Språkinstitutet har utöver sin expertis även tillgång till uppgifter om när och hur namn samlats in och i vilken namnsamling de ingår, samt det material som uppkommit under den systematiska granskningen av namnen på grundkartan.

UPPGIFTER OM ORTNAMN FRITT TILLGÄNGLIGA

Då Lantmäteriverket gjorde sitt namnbestånd fritt tillgängligt i början av år 2011 ökade antalet användare mycket kraftigt.

Lantmäteriverket erbjuder namnuppgifterna i form av självständiga gränssnittstjänster och som filer. Dessutom ingår kartnamnen i Terrängdatabasens och de småskaliga kartdatabasernas datamaterialprodukter.

FN ARBETAR MED ORTNAMN

Experter från Lantmäteriverket och Språkinstitutet har från och med 1960-talet aktivt deltagit i internationellt namnvårdsarbete inom Förenta Nationernas (FN) expertgrupp för ortnamn.

Det huvudsakliga syftet för FN:s ortnamnsarbete är att förenhetliga stavningen av ortnamn för att underlätta internationellt samarbete och internationella kontakter. ”Vi strävar efter att namn som fastställts nationellt skulle användas i hela världen, antingen som sådana eller konverterade från ett skriftsystem till ett annat på ett sätt som godkänts gemensamt”, säger Sirkka Paikkala från Språkinstitutet. ■

www.lantmateriverket.fi
 ▶ För fackmän ▶ Produkt beskrivningar
 ▶ Namnbestånd

LANTMÄTERIVERKET OCH
 SPRÅKINSTITUTET HAR
 REGELBUNDET GRANSKAT
 KARTNAMN TILLSAMMANS
 SEDAN ÅR 1959.

”I ortnamnsarbetet inom FN försöker vi förenhetliga stavningen av ortnamn”, säger specialforskare Sirkka Paikkala från Språkinstitutet.

Gemensamma terrängdata?

Tammerfors stadsgeodet Anna Mustajoki har en vision: att vi skulle ha ett enda datalager till vilket alla aktörer i branschen i Finland skulle kunna producera terrängdata och som alla kunde dra nytta av.

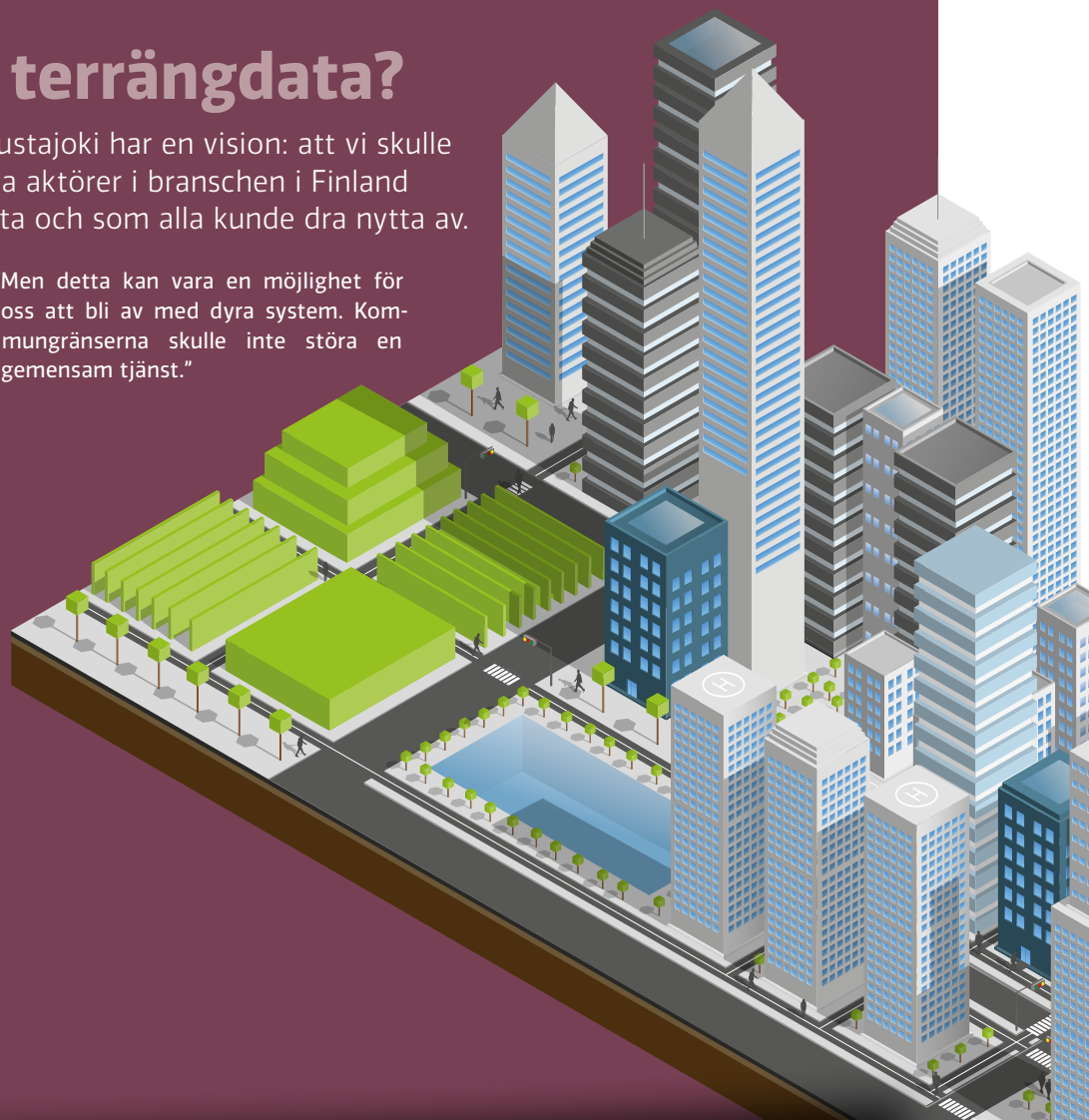
KOMMUNERNAS OFFICIELLA BASKARTA för planering behövs som grund för många olika planeringsarbeten. För att denna karta skulle betjäna alla nationellt oavsett orten borde uppgifterna i datalagret vara enhetliga", säger **Anna Mustajoki**. Den nuvarande modellen där kommunerna och Lantmäteriverket upprätthåller egna kartmaterial håller på att bli förlegad.

"Om vi analyserar olika typer av data, stöter vi snabbt på kommungränserna här i Tammerfors. Det räcker inte längre att exempelvis bara analysera och dra busslinjer inom den egna kommunen", säger Anna Mustajoki.

Tammerfors stad har redan länge samarbetat med Lantmäteriverket genom att överlåta data, exempelvis byggnadsuppgifter. Enligt Anna Mustajoki skulle det vara vettigt att med en gång få in eventuella korrigeringar i nationella system och register.

Ett gemensamt riksomfattande datalager förutsätter en uppdatering av olika system, vilket naturligtvis kostar.

"Men detta kan vara en möjlighet för oss att bli av med dyra system. Kommungränserna skulle inte störa en gemensam tjänst."

Medarbetarna är de bästa marknadsförarna för sin arbetsplats

FÖR ATT BYGGA UPP ett företags image kan man anlita en reklambyrå. Däremot kan man inte köpa en god arbetsgivarbild. Arbetsgivarbilden uppstår av vad de anställda berättar om sin arbetsplats ute på fältet, i sociala medier och till sina vänner.

"Mitt arbete är nästan som en hobby", berättar avdelningschef **Jari Reini** från Geodatacentralen som är en del av Lantmäteriverket. Reini som arbetar i Helsingfors uppskattar det förtroende som hans arbetsgivare visar för honom. Reini, som också arbetat utomlands och som fortfarande sörjer för internationella ärenden, konstaterar att exempelvis i Europa var arbetskulturen ofta mycket mer auktoritär och arbetstiden var mellan klockan 8.00 och 16.00.

Förtroendet för de anställda syns i många reformer som gäller arbetstid och arbetsställen, exempelvis flexibel arbetstid, lokalitetsreformen samt möjligheten att utföra en del av arbetet på distans.

Tuula Manninen, direktör för personal- och ekonomitjänster, betonar att man vid Lantmäteriverket traditionellt vill ta hand om personalen både i goda och dåliga tider. Exempelvis har så många avgått med pension att detta varit tillräckligt för att uppfylla personalminskningskraven.

"Dessutom satsar vi på personalens kompetens. Trots att vi lever i ekonomiskt tunga tider lönar det sig att satsa på att öka personalens kompetens. Där är det inte klokt att spara", betonar Manninen.

PAIKKA TIETO MARKKINAT GIS-EXPO

PAIKKATIETOMARKKINAT 2015 – FIKSUSTI YHDESSÄ

Tuttu juttu. Yhteistyö on niin hankalaa, että miksi edes yrittää. Tietoa on niin hankala saada, että päätökset tekee tehokkaimmin mutu-tuntumalla. Paikkatiedosta ei ole hyötyä yritysten liiketoiminnalle, ainakaan kansainvälistymiselle.

Olisiko jo tilausta uusille ajatuksille?

PAIKKATIETOMARKKINAT

– tuttuun tapaan innovatiivinen paikkatiedon ammattitapahtuma

3.11. | 4.11.
klo 9.00 – 17.00 | klo 9.00 – 15.00

Paikka: Messukeskus, Kokoustamo, Helsinki

Järjestäjä: Maanmittauslaitos

Tutustu ohjelmaan ja ilmoittaudu kävijäksi osoitteessa www.paikkatietomarkkinat.fi

Maksuton sisäänpääsy

